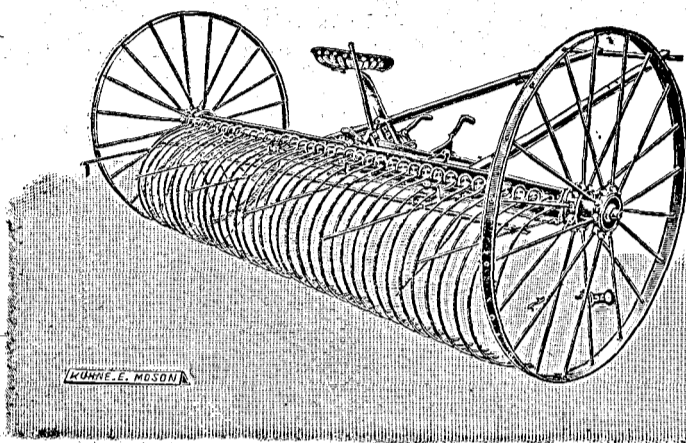

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r. t. MOSONBAN

elismerett gondos kivitelben szállít: mindennemű egysoros kapálésczközöket, Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

2012

Laass-rendszerű többsoros kapálógépeket,
Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket,
„OSBORNE“ kévekötő- és marokrakó
arató- és fűkaszaló-gépeket.
Cséplőkészleteket motor- és járgányhajtásra.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 57a.

Fiókraktár:

Debrecen és Temesvár.

Székely Gazdák Szövetkezeté-nél, Marosvásárhelyt

kedvező fizetési feltételekkel legjutányosabban vásárolt

gazdasági gépeket,

mindennemű gazdasági eszközöket és cikkeket.

Értékesítünk gabonát, magvakat és gyapjút.

Kühne mosoni gépgyára és Mc. Cormick aratógépgyárának

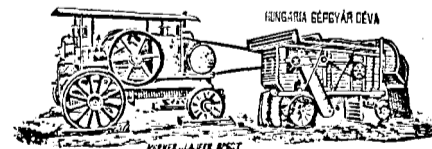
kizárólagos képviselője.

2336

Báró Kemény József Hungaria Gépgyár betéti társaság D É V A.

2023

Gyárt és raktáron tart: Mindennemű mezőgazdasági talajmegművelő és feldolgozó gépeket. Benzin- és nyersolajmotoros cséplőkészletek minden nagyságban.

Mindennemű stabilmotorokat és gőzgépeket egy lóerőtől ötszázig. Villamosvilágítási és erőátviteli telepek tervezése, kastélyok, gazdaságok villamos- és acetylen világítási berendezése.

Daráló, őrő és fűrészmalomok tervezete és építése. — Vizvezetékek és kutak.

Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát bármely szerkezetű gazdasági vagy egyéb gépek és autók javítására.

Különlegességei: Hűtőkamrák, jégkészítő telepek, tejgazdaságok és sajtgyárak berendezése, tejgazdasági berendezések és kamrák javítása. Authogén forrasztások. **Automobil-garage.**

Az amerikai „Milwaukee“ arató és talajmegművelő gépek erdélyrészi vezérképviselője

Olcsó árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Pontos és szolid kiszolgálás.

VEGYEN! VEGYEN!
Konverzionális Jelzalog-Sorsjegyet!
 E sorsjegyek mindenikét kihúzzák a törlesztési huzáson és a nyeremény huzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeremény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb főnyereménye:
egy millió korona.

Huzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

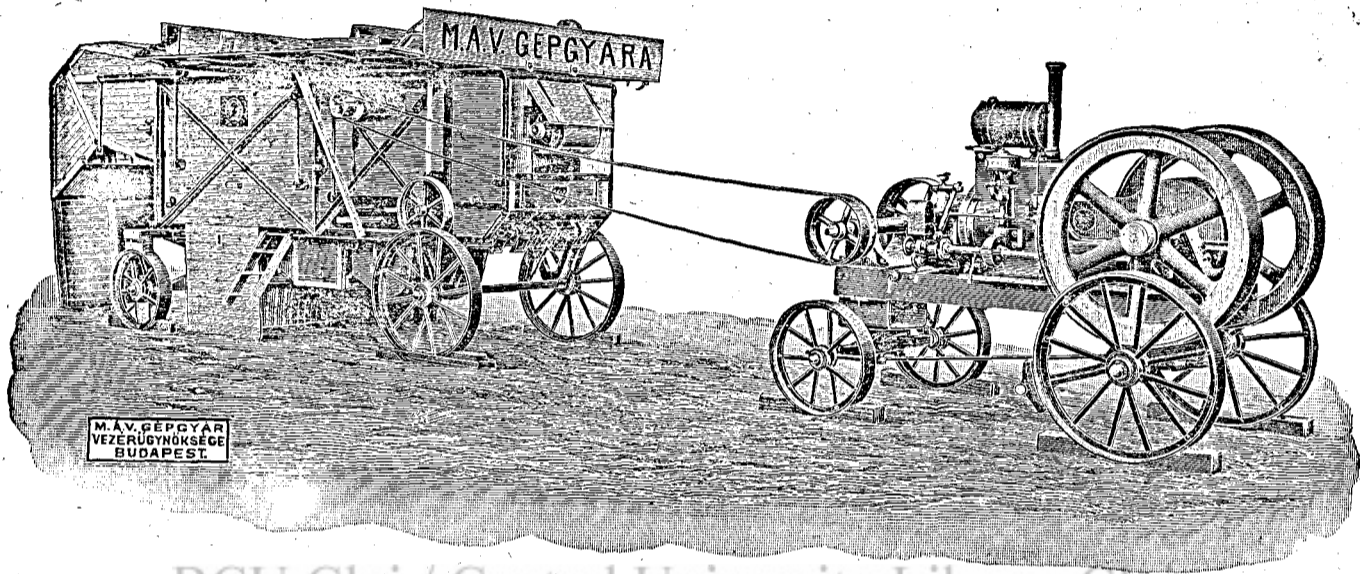
Részletre:
 egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
 egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
 egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
 egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
 egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona

vagy letétre 20 K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra,
 A nyeremények azonnal a vevőt illetik.
 2004 Kapható a
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
 részvénytársaságnál
 Mátyás király-tér 7 szám alatt.

Legújabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

2021

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járulékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre

Díjmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe Deposits.)

2017 Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

HUTTER GERŐ

Első Magyar Gőz- és Villamerőre berendezett

MŰLÉPGYÁRA

Kolozsvárt, Jókai-utca 7.ik szám.

Ajánlja a legkitünőbb valódi méhviasszából, bármely méret szerint készült műlépei.

Sárga műlép 1 kgr. 5 korona.

Fehér műlép 1 kgr. 6 korona 50 fillér.

Csomagolásért csak saját költségeimet számítom fel. Az árak az itteni posta vagy vasutállomásig szállítva értendők. A tisztán kezelt fehér és világossárga salakmentes, idegen anyagoktól ment viasz kgr.-ját 3 koronáért beváltom.

Becsés megrendelését várva vagyok:

2433

Teljes tisztelettel:

HUTTER GERŐ, műlépgyáros.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzalog-kölcsönöket, szereznek konvertálók más intézeti terheket, rendbeszedem egyuttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorso andó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zá'ogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ ki-fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiuek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és banyaügynökség **GOMBOS BENO** Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Mezőgazdasági szakoktatás Franciaországban. <i>Dr. Hóry András</i> . III.	269
Az erdélyi szászok állattenyésztése. <i>E. Dorner Béla</i>	270
A takarmányrépa termesztése. <i>Gáspár József</i> . IX.	270
Vetőmagtermelésről. <i>Grabner Emil</i>	271
Irodalmi szemle.	272
Kisebb szakközlemények.	273
Egyleti élet.	273
Kormányintézkedések.	273
Vegyes közlemények.	274
Hirdetések.	

A mezőgazdasági szakoktatás Franciaországban.

Az „Erdélyi Gazda” számára írta: *Dr. Hóry András*.
Paris, 1910. május 1.
III.

Ezek az iskolák kivétel nélkül magánosok tulajdonában vannak. Az oktatás azonban állami felügyelet mellett és gondozás alapján történik. A gazdaság tulajdonosa vagy bérlője, ki a megfelelő garanciákkal rendelkezik és a kinek birtokát a földművelésügyi kormány tanyai iskola létesítésének céljaira alkalmasnak találja s a Fermes-écoles jellegével felruhazza az isk. igazgatója. A növendékek munkája az ő hasznára van, mert miként említettem, ezek végzik a gazdaságban az összes mezőgazdasági munkákat de az Écoles pratiques-ben alkalmazott rendszerrel ellentétben, sem ellátási — sem tandíjat nem huzhat. A növendékek ellátása fejében a gazdaság tulajdonosa — mint az iskola igazgatója az államtól egy előre meghatározott összeget kap és pedig minden egyes növendék után 360 frankot évente. Ezenkívül ugyancsak az állami költségvetés terhére évi fix fizetést is huz.

Az oktatás miként ezt az Écoles pratiques-nél is láttuk, a vidékek szerint nagyon eltérő természetű. Ugyancsak nagy az eltérés az oktatás céljaira szolgáló gazdaságok kiterjedését illetőleg is. A fennálló iskolák, azaz helyesebben az oktatás céljaira berendezett gazdaságok közt van 240 hektár kiterjedésű is. A legkisebb 71 hektár területtel rendelkezik. Általában a Fermes-écoles gazdaságai nagyobb kiterjedésűek, mint a gyakorlati iskoláké. (A statisztikai

kimutatások szerint a tanyai iskolák gazdaságainak átlagos kiterjedése 139 hektár, míg a gyakorlati iskoláké, mint láttuk, csupán 88 hektár.) Ami az iskolák területi beosztását illeti, az első pillantásra feltűnik, hogy azok főként Franciaország nyugati részében vannak felállítva, míg a gyakorlati gazdasági iskolák főleg Franciaország keleti részén. Az igazgatón kívül minden Fermes-écolesben négy tanító van alkalmazva (köztük egy állatorvos), ezenkívül a szükség mérve szerint vizmesterek, vincellérek stb.

A felvétel részint concours-versenyvizsga, részint a törvény által előírt tanulmányok végzéséről tanuskodó bizonyítvány alapján történik. A felvételhez a betöltött 16 év szükséges. Az oktatás 2—3 évig tart, de ujabban a már ismertetett okokból az oktatás időtartamának megrövidítését célozzák. A tanítás a különböző mezőgazdasági munkálatoknak lehető egyszerű magyarázatából áll. Az elméleti oktatás csak a nélkülözhetetlen alapismeretekre szorítkozik. A jó előmenetelt tanúsított növendékek bizonyítványt és 300 frank jutalmat nyernek.

Az eddig tárgyalt mezőgazdasági oktató intézmények közül a tanyai iskola örvend a legkisebb népszerűségnek. A francia kormány u. i. igen sok esetben a politikai szolgálatot tett egyének birtokait ruházta fel a tanyai iskola jellegével, habár azok a megfelelő garanciákat nem is nyújtották. Így ez az intézmény a jogosulatlan protectio eszközévé vált s inkább az egyesek, mint a köz érdekét szolgálta. Kezdetileg a kormány minden departementben akart egy tanyai iskolát felállítani. Azonban számuk idővel nemcsak nem növekedett, de fogyott s csökkent az intézetek nivója is. Ma már csak tíz működik. Jelenleg a francia földművelésügyi kormánynak az a tendenciája, hogy a Fermes-écoles helyett mindenütt gyakorlati gazdasági intézetet állítson fel.

Az alsófoku gazdasági oktatás szolgálatában az említettekén kívül, még egy egész sereg elemi iskola áll (tejgazdasági, kertészeti, selyemtenyésztési stb. iskolák) melyeknek részletes ismertetése nagyon messze vinne.

Ugyancsak az alsófoku mezőgazdasági oktatást szolgálják a Franciaországban rendkívül nagy számban rendezett gazdasági tanfolyamok, népies előadások, a mintagazdaságok s a ma-

gyar mintára berendezett téli gazdasági kurzusok. Igaz szép eredményt értek el a katonaság gazdasági oktatása terén.

A gazdasági ismereteknek a nép között való terjesztése végett évenként sok ezer kötet népies modorban írt gazdasági munkát, utmutatást oszt ki a miniszterium. M. Moussu, a francia földművelésügyi miniszterium könyvtárnokának előzékenysége folytán alkalmam volt a legutóbb megjelent népies kiadványokat tanulmányozni, s igen hasznosnak találnám azok közül egy néhányat magyar nyelvre leendő lefordíttatását és terjesztését.

Hiányos volna a francia mezőgazdasági szakoktatásról szóló ismertetésem, ha nem emlékezném meg a szakoktatásnak talán legjobban igénybe vett hasznos munkásairól: a gazdasági szaktanárokról.

Az 1879. évi jun. 16 iki törvény szerint minden departementben (francia megye) egy *professeur departemental d'agriculture*, gazdasági szaktanár működik. kiket az arrondissementokban (járás)ja professeurs spéciaux helyettesítenek. A szaktanárok feladata a tanítóképzőintézetekben a mezőgazdaságtan tanítása. Évenként legalább 40 másfélórás előadás tartására vannak kötelezve a tanítóképzőkben, és 26 népies előadást kell tartaniok a vidéken. Hatáskörükbe tartozik a mintagazdaságok, kísérleti telepek szervezése, ellenőrzése, gazdasági szakkérdésekben a hozzájuk forduló gazdáknak, szaktanácsok, utmutatás, felvilágosítás nyújtása, valamint gazdasági továbbá növény-rovarkár, tudósítások beküldése, az alsófoku gazdasági szakoktatás ellenőrzése. A gazdasági tudósítások, ankétek, statisztikai adatok gyűjtését illetőleg a miniszterium kebelében felállított Office des renseignements agricoles közvetlen organumai. Ujabban igen hasznos szolgálatokat teljesítenek a szövetségi mozgalom, a szövetségi ügy fejlesztése terén is.

Kényes feladatukra való tekintettel igen megválogatják a személyeket az állások betöltése alkalmával. Minden tanszéket concours alapján töltenek be, melyben azonban csak azok vehetnek részt, kik mint az Institut végzett növendékei legalább 2 évig gazdaságokban tényleg működtek, 25 életévüket betöltötték, katonai kötelezettségeiknek eleget tettek stb. A versenyvizsga programja igen nehéz s ig-

Minden gazdának, aki műtrágyát használ,
szüksége van modern, szabatosan működő

MŰTRÁGYASZÓRÓ GÉPRE

Elsőrangú gyártmány kizárólagos képviselője a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

minden garancia megvan arra, hogy csak a legkiválóbb erők jussanak be abba a területbe, amely olyan sok hasznos szolgálatot tesz és tett már is a francia mezőgazdaságnak s melyet méltán irigyelhet Franciaországtól a külföld.
(Vége.)

Az erdélyi szászok állattenyésztése.*

A szász mezőgazdaság állatállománya ugy relativ mint abszolút értelemben véve, azaz ugy a lakosság lélekszámához, mint földbirtok terjedelméhez mérten — szokatlanul nagy

Erdélyben az extensiv gazdasági viszonyok között és az állattenyésztés kedvező előfeltételei mellett (u m. a sok sóforrás, és közeli sóbányák. (Marosujvár, Parajd), miatt az olcsó só, a sok erdei és hegyi (ott: havasi nak mondják, de nem az!) legelő miatt), minden népnél (székely, oláh, szász) az állattenyésztés adja a gazdaság legfőbb, sokszor: *egyedüli jövedelmét*, és a földbirtok terjedelméhez mérve az állatállomány túlnagy minden nemzetiségnél.

De míg a székely és oláh a kvantitásra helyezi a főszólyt, a kvalitásra való tekintet nélkül, addig a szász ebben is kivétel: ő a kvalitásra is néz, tehát általában a szász állat mindig értékesebb mint a másik két nemzeté.

Egy más dologban is előbb jár a szász a többinél. Míg a székely és oláh az állattenyésztését a *megbízhatlan* természetes kaszálók és legelőkre alapozza, szántóföldjén pedig egyoldalú szemtermelést űz (buzát, kukoricát, és ismét ezt), sokszor p'áne a tengeriből nem neki való talaj és éghajlat miatt alig kap termést, addig a szász már kezd áttérni a racionálisabb termelésre, azaz a *szemtermelés csökkentésével mesterséges takarmányt* termel és állattenyésztését erre is *alapítja*, azaz nem ad el szemet, hanem *főleteti, és hussá, tejjé, zsírrá alakítja át*, tehát nagyobb hasznót produkál ugyanazon területen és ugyanolyan viszonyok között, mint a többi.

Ezen gazdasági eljárás nagy haszna főleg az 1904—1909 száraz, inséges évek alatt mutatatta helyes voltát. Mert míg a székely a széna hiány miatt a legelőről hazakerült (sokszor az elkoplalt erőtlén állatot szekeren hozták haza a »havasról«) állatát neveléses és ijesztő csekély pénzért vesztegette el, mert nem volt miből kitarsta: addig a szász az ő *mesterségesen termelt takarmányával* valahogy kitelelte marhát és tavasszal jó áron adott tul rajta — a legtöbbször a székelynek.

Volt eset reá, hogy székelyek Csikban, Udvarhelyen fehér fejősteheneket 8—10 forintért adtak a borjuval és ez a jellemző, hogy a mézszáros még így sem akarta őket megvenni, mert tul volt kínálva és nem kellett neki. Varságtisztás, Oláhfalu, Zetelaka udvarhely megyei havasfalvi falvakban a székely lebunkózta lovait, és a farkasok ugy elkényesedtek, hogy nem kellett nekik a »döghus,« mert az erdőkben a farügycet rágó, elerőtlenedett havasi lovakat tetszés szerint »rághatták« le, a meleg vér jobban ízlett nekik.

* Mutatvány: enesei *Dorner Béla* „Az erdélyi szászok mezőgazdasága“ című, közelebb megjelenő művéből. Kapható szerzőnél Győr kir. gazd. felügye- lőség.

A havasi falvakban 1904 és 1908 telén egy kilogramm marhahus 8—12—15 krajcár volt, és a nép majdnem csak hussal táplálkozott, mert a kenyérliszt drágább volt a hussnál. Hogy az ily elkoplalt, rossz állapot husa nem volt Vampetics-féle »hizlalt rostélyos« finomságu — az elképzehető.

Dr. Meltzl szerint a szászok állatállománya ezelőtt csak néhány évvel is nagyobb volt. A lakosság szaporodásával és jó gabonaárakkal ugyanis sok legelőt, kaszálót törtek föl és a gabonatermelés fölkarolásával az állatlétszám lecsökkent.

A legnagyobb állatlétszám a barcasági községekben van régtől fogva ma is, utána a szebenvidéki községekben, a legkissebb a kis-küküllőiekben, hol a legelő is kevés, de a nép is inkább szőlőműveléssel foglalkozik.

Mint már a népesedési statisztikai résznél elmondottam, specielle a szász községekre vonatkozó adatokat nem igen lehet kimutatni ugy az országos m. kir. statisztikai összeírásokból és más állami vagy hatósági számlálások adataiból, mert egy szászok lakta vegyes nyelvű és nemzetiségű vármegye általános adatai nem pásszolhatnak a szászokra. Az okokat ott elmondottam. Csak akkor lehet a szász gazdaságra vonatkozó, és reájuk találó hiteles adatokat közölni, ha ez külön kutatások által lett földolgozva és összeállítva.

A szétszórta és más néppel vegyesen lakó szász községekre ezt külön kimutatni: óriási munka volna.

Jellegzetes adatokat közölhetek azonban, a gazdaságilag legmagasabb fokon álló barcasági szász községekre.

A 13 barcasági (Brassó m.) szász községekben volt 1895-ben

szántóföld és rét összesen	72.904
legelő (közös) összesen	16.524
lő összesen	8.269
szarvasmarha (fehér és tarka)	13.571
bivaly	7.984
sertés	8.878
juh	6.069
kecske	16

Még a laikus előtt is föltűnhet az óriási állatállomány.

Igaz másrészt, hogy a más vidéki szászoknál (mint azt már előbb is említettem) ilyen állapotok nincsenek. Szegényebb a nép is, de — nem is oly intelligens, mint a barcasági, tehát nem is tud oly könnyen kivakaródni az öregapákról reahagyott régi gazdálkodási módokból.

Brassó vármegye alispánjának jelentése szerint a barcasági 13 község az apaállatok tartására és beszerzésére kiváló gondot fordít évenként. A szász falvakban nem kell az apaállat vizsgáló bizottságnak nehéz munkát végezni, csak — nagyot, mert pl. Hóltövény évenként 40—80 darab pinzgauai bikát mutat be tenyészigazolványért. Viszont itt nem fordulnak elő olyan esetek, hogy a »második« községi tenyészkont csendőrökkel kell a községbe kísértetni, hogy a nép agyon ne űsse, mert csak erőszakkal lehet a törvényes számú apaállatot reáerőszakolni! (Megtörtént a bihari románoknál).

A községi ménék, bikák, kanok ma kivétel nélkül *házilag, községi apaállat istállók-*

ban tartatnak. A rozsnyói, feketehalmi, keresztényfalvi, hóltövényi apaállat istállókhöz hasonló nem hiszem, hogy volna még másutt az országban. Villanyvilágítással, vízvezetékekkel, felszerelt, modern betonpadozatu, vasrácsos betonjászlas, *fehérre meszelt boltozatos*, tiszta, világos, szellős istállókban állnak az állatok, csinos, szolid épületekben. Az istálló részén csinos bika- és ménlő kanfejek díszítik az épületet, mely ragyog a tisztaságtól. A trágyalé és trágya nagy *cement trágyatelepekbe jut*, honnét az önáluk annyira megbecsült trágyalét *szivattyuval* a községi földekre fuvarozzák.

1901-ben a barcasági 13 szász község kiadása volt tenyészbikák beszerzésére és kintartására:

	beszerzésre K	tartásra K
1. Botfalvi község	1728·36	1437·89
2. Hóltövény község	5077·47	4939·08
3. Szászhermány község	1709·71	3578·68
4. Földvár község	2893·35	2188·22
5. Keresztényfalva	56·90	959·81
6. Magyaros község	784·00	1027·64
7. Szentpéter község	3246·59	1950·60
8. Rózsnyó község	3241·38	3041·20
9. Veresmart község	452·79	528·21
10. Prázmár község	484·68	5952·80
11. Vidombák község	3469·37	1735·10
12. Volkány község	1232·30	1511·10
13. Feketehalom község	3187·93	3999·34
Összesen	28,072·82	32,849·17

Összesen 60 921·99
Pásztor és legelőbérlet 15 435·53

Mind összesen 76,357·52 K

Ha tekintjük, hogy pl. Feketehalomnak van 12 drb. eredeti Bajorországból és Salzburgból importált pinzgauai bikája, 6 drb. bivaly bikája, 8 drb. yorkshire kanja, ugy nem is mondható soknak, ha évente csak 4000 koronába kerül ezek kintartása. Bizonyára többbe kerülne, ha nem községileg, (házilag), tartaná őket. Volt eset azonban reá, hogy több bikát kellett mustrálás folytán beszerezni, és csak bikabeszerzésre költött 15.000 koronát egy évben. Az azonban, hogy 13 község egy évben az állattenyésztésre 76,000 koronát költ, mutatja ezen gazdasági ágra helyezett nagy súlyt.

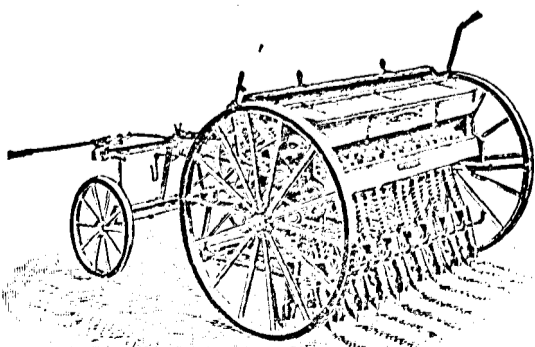
A takarmányrépa termesztése.

Gáspár József.

IX.

Hazánk éghajlata, kevés kivételtől eltekintve, a répa termesztésre elég kedvező. A meleg sehol sem állja útját a répatermesztésnek, a hideg is csak kevés területről szorítja ki a répát a Kárpátokon, ahol nem kíséreti ugyan a zabot és az árpát, de a tengerinek mindenütt a nyomában jár.

Hazánkban kevés gazdaság van olyan, melyben indokolt lehetne, a takarmányrépa termesztésének azaz aránya, hogy a rendes a szemtermést felölölő forgókba, helyet foglalhasson. A takarmányrépa a vetésforgón kívüli részeket szokta elfoglalni, melyeken a rendes, forgót mellőzve, legtöbbször szabad gazdál-

Szab., „Rekord II.“ sorvetőgép

A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

2024

Sorba vet — sorba trágyáz!

Allamgépgyári legújabb szerkezetű gözcsaplóeszközök, benzínmotorok, resicai acélekék, Kalmár-féle rosták és egyéb talajművelő eszközök.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A **Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigénykörsége**
V., Budapest, Váci-körut 32. szám.

kodási rendszert üznek. A répa egyébiránt magával megférő növény, melynélfogva többször természetesen maga-maga után. Sokáig egyhelyen természetesen a répának azonban nem ajánlhatjuk, mert ezáltal alkalmat adunk a répa számos ellenségei közül egyik-másiknak az elszaporodására s sajnosan fogjuk majd tapasztalni azt, hogy sokkal könnyebb valamely bajnak elejét venni, mint, ha már egyszer fellépett a baj, azt orvosolni.

Igen jó helyet adhatunk a takarmányrépának a takarmányos forgóban, hol jobb trágyázást, mivelést adhatunk a talajnak s nagyobb termést biztosíthatunk. Ilyen hármastakarmányforgót ajánlhatok 20 éves gyakorlat után, melyben a répa minden év állandó terménye és olyan takarmánynövényekkel van kombinálva, melyeken a nematodák nem élnek meg, a következőben:

1. Takarmányrépa,
2. Csalamádé,
3. Szentjánosrozs és csalamádé kettős termeléssel.

Trágyázás.

Közönségesen használt szokásmóddal élve azt mondhatjuk, hogy a répa a talaj minősége iránt különös igényeket nem támaszt, annál inkább megkívánja a jó mivelést mellet azt, hogy a talajban bőven legyen a könnyen felvehető tápanyag, mely kívánalomnak csak gyakori trágyázással tehetünk eleget. A répa minden károsítás nélkül a legerősebb trágyázást is megbirja, melynélfogva trágyázhatunk közvetlen alája, vagy trágyázhatjuk az elő növényét. A trágyázás hatása legbiztosabb akkor, ha a trágyát ősszel hordatjuk ki s még az ősön alá is szánhatjuk, mivel a trágya még az ősön elkorhad, s tavasszal mint könnyen felvehető tápanyag állhat a kikelt növény rendelkezésére. Ha azonban ősszel nincsen készletben trágya, vagy nem érünk rá annak a kiszállításához, trágyázhatunk a tél folyamán is csak úgy mivel télen a hideg miatt nem korhadhat el a trágya, hanem csak tavasszal egyidejűleg a növény fejlődésével, valamivel erősebben kell trágyáznunk, hogy megfelelő eredményt érhesünk el. Trágyázáshoz mindannyiszor érett istállótrágyát használjunk, melynek gyorsabb a felbomlása s amely a vetőmag alátakarásánál nem okoz nehézséget. Éretlen, szalmás trágyát csak abban az esetben hordjunk a répa alá, ha a szalma felszeccskázva használtatott alomnak.

A mesterséges vagy műtrágyák alkalmazására, legalább az erdélyi részekben, még jó hosszú időre nincsen szükség; a most is folyamatban levő közet elmállás — talaj képződés — biztosít elég ásványi tápanyagot a répának, szántás, mivelés által csak fel kell tártani — oldható állapotba hozni. Egyébiránt pedig a műtrágyákban adható három fontosabb növényi tápanyag közül a káli a répát termő

legtöbb talajban meg van; a légenybl a legtöbb talajban nincsen ugyan meg a kívánatos mennyiség, úgy de a légeny szükségletet istállótrágyában olcsóbban fedezhetjük. Hátra volna a harmadik a foszfor melynek potlásáról a műtrágyákkal kell gondoskodni. A foszfortrágyát szuperfoszfát alakjában ajánlani is tudjuk, de csak azután, ha előbb kicsinyben végzett kísérletekkel meggyőződünk arról, hogy alkalmazása jövedelmezőleg fokozza a termést.

Répa takarmányozása.

A répa a legtermészetesebb takarmánya a szarvasmarhának és juhoknak, igen jól használható a baromfiak és sertések takarmányozására, mérsékelten adagolható a lovaknak.

Szarvasmarhának októbertől kezdve április hó végéig a répa képezi a legnagyobb jelentőségű takarmányát, melyet ugyan magára nem jellemez valamely nagy tápláló érték, mert ha a takarmány-táblázatokat vizsgáljuk, sem a keményítő értéke, sem a fehérje tartalma nem helyezi az első takarmányneműek közé; de mivel a téli időszaknak a legtermészetesebb takarmánya, az első között foglal helyet azért, hogy általa olyan takarmányfélét tudunk értékesíteni, melyek a répa hiányában csak alomnak használhatók fel. A buza-, rozs- és árpapolyva répával teljesen feltakarmányozható, mely olyan keveréket ad, hogy az állatok csupán ezzel is ellehetnek, de sőt még az igásállatok is megvannak vele leromlás nélkül, a tehenek pedig a zöldtakarmány etetéséhez adnak hasonló mennyiségű tejet.

A legnagyobb adag, melyet egy jól fejlett közép nagyságú (500 kg. élősúly) állatnak adni lehet 30 kg., ennél többet már nem bír meg a szervezet anélkül, hogy hasmenést ne idézzen elő; megeszik ugyan az ősön 50 kg-t is egy drb. számos állat, de ezután már vízfolyékonyság lesz az ürülete.

A répával nemcsak a gyenge minőségű takarmányfélét lehet igen jól értékesíteni, hanem a legjobb minőségű abrak takarmányfélék is répával keverve jobban kihasználhatók.

A répát minthogy a legkönnyebben emészthető takarmány, az aprításon kívül más előkészítésben részesíteni nem szükséges; ha azonban polyvával, vagy szalmaszeccskával keverve etetjük füllentése, ajánlható azért, mert a polyva és szalma a répa fölösleges nedvességét magába véve felmelegszik megpuhul s könnyebben emészthető lesz.

A juhok takarmányozásánál a répa éppen olyan szerepet visz, mint a szarvasmarhának, időt azonban jóval kevesebbet tölt ki, mivel a juhok az évnél legnagyobb részén legelőre járnak. A bárányozás alkalmával, ha egy drb. juhok 1 kg. répát és 1-2 deciliter darát vagy korpát keverve adagolhatunk: a bárány nevelés kérdése könnyű megoldásra talál.

A baromfiak takarmányozásánál a répának még talán nagyobb szerepe van, mint a szarvasmarhának, mivel a répával a magas áru szemestakarmány-félékből tehetünk megtakarítást. A baromfiak számára ketté vágjuk s e kettészetelet darabokat a metszlappal kifelé fordítva rudra vert szégekkel aggatjuk. Ezeket a rudakat lécekre olyan magasságba helyezük el, hogy a tyukok jól hozzáférhesenek. A tyuk, pulyka a szeletelt répát úgy kívájják, hogy csak éppen a vékony héja marad vissza, melyeket azután a ludak és récékkel etetünk fel. A ludak és récék még inkább kedvelik a répát s tulajdonságuknak is inkább megfelel, mint a tyukok és pulykának, mert mind a kettőnek, mint viziállatnak már a természetéhez tartozik a vízidus takarmány.

A sertések takarmányozásánál is jelentős helyet tölt be a répa, melyet szintén az egész télen a takarmányozás során lehet tartani. A hasos kocáknak azonban ne adjunk répát, mivel könnyen lehüti az állatot s elvetélést okoz. Ha azonban megfőzhetjük vagy gőzölthetjük s langyos melegen etetjük semmi bajtól tartani nem lehet. Egy nagy állatnak 3-5 kg. répát adhatunk naponként. Ha lemalacoztak a kocák, a főzés, gőzölés elmaradhat csak arra legyűnh gonddal, hogy fagyos ne legyen a répa.

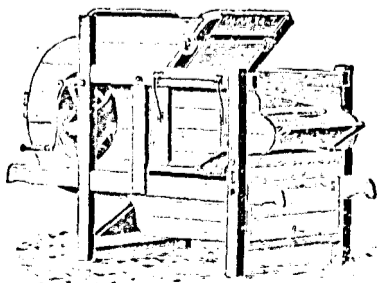
A lovak takarmányozásánál a répának csak nagyon kis szerep adható, a vízidus takarmány, mint a minő a répa is, nem fér össze a ló természetével; de azért 2-3 kg-t naponként könnyen elbir a ló szervezete is, sőt ennyi kívánatos is, hogy a téli időszakban a sok száraz takarmány közé egy kevés vizes takarmány is ékelődjön, melyet abban az esetben nem a tápláló értékére való tekintettel, hanem csupán az emésztés elősegítése céljából takarmányozunk. Azok a lovak, melyek nyáron zöldtakarmányon tartatnak, télen a takarmányrépának nagyobb adagolását is megbirják.

(Vége.)

A vetőmagtermelésről.

A vetőmagtermelést sokan nagyon egyszerű dolognak tartják, mert azt hiszik, hogy elegendő, ha valamely vetésből, vagy tetszés szerinti növényről magot fognak; mások meg egyáltalán nem törődnek azzal, hogy milyen magot vetnek és ez oka annak, hogy a manapság valóban kitűnő növényfajták a gyakorlati természet körében alig pár év alatt elfajtnak úgy, hogy állandóan kell vásárolnunk, ha jó termést akarunk.

Ha a gazdák a vetőmagtermelésre gondot fordítanak, ez nem volna így és nem kellene idő előtt új vetőmagot vásárolni, mert kevés fáradsággal fenttarthatjuk a jó fajták kiváló tulajdonságait, sőt javíthatjuk azokat és ahelyett, hogy vetőmagra pénzt adnánk ki, a jó magért pénzt kaphatnánk.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek

az „Európa“-szerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb,

a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„EREDETI KALMÁR-ROSTÁK“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

ERDÉLYRESZI VEZERKÉPVISELET SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE

Marosvásárhely, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy.

A vetőmagtermelés nem jár sok munkával és igen hasznos lehet, azért érdemes vele foglalkozni.

Az ma már kétségen kívül áll, hogy a kitűnő növényfajták érdekes tulajdonságait csak a legjobb tövek magjával tarthatjuk fenn, de azért a gazdák másképpen cselekednek, mert a legszebb gyümölcsöt, a legjobb magot piacra viszik, és új vetésre silányabb a magot használják, ezzel megfosztva magukat attól, hogy a következő esztendőben még több kitűnő gyümölcsük, vagy magjuk teremjen. Az nagyon természetes, hogyha silány növényeket szaporítok, évről-évre kevesebbet érő termést nyerek és hogy mégis így van ez a gyakorlatban, azt legjobban bizonyítja azon növények példája, amelyek nem egyszerre érnek, hanem hosszabb időn át szedik a gyümölcsüket.

A kertí vetemények közül ilyen például a dinnye, uborka, paradicsom, zöld paszuly és zöld borsó. Ezeknek első gyümölcsseit a gazdák leszedik és piacra viszik, a visszamaradó késői gyümölcsök közül hagynak meg azután néhányat magnak, de a legtökéletesebb fejlett gyümölcsök rendszeren az első termésben szoktak lenni, mert a növénynek később már nincsen olyan ereje, hogy a késői gyümölcsseit is hasonlóra fejlessze.

A vetőmagtermelésnél nemcsak azt kell figyelembe venni, hogy a legszebb gyümölcsöt vagy magot szaporítsuk tovább, hanem azt is néznünk kell, hogy az a tö, melyről a magnak hagyott gyümölcsöt szedjük, milyen, vagyis azt, hogy a fontos tulajdonságok milyen mértékben vannak benne kifejlődve.

Lehetséges, hogy valamely gyenge tönek egyetlenegy igen szép gyümölcs van, de ilyent nem szabad magnak hagyni, mert ilyenek az utódai is keveset teremnek és ezen uton a fajta termőképességét rontjuk. Ezért arra is figyelemmel kell lenni, hogy a magnak hagyott töveknek ne csak szép, hanem lehetőleg sok tökéletesen fejlett gyümölcs legyen, de arra is, hogy nem érik-e későn, a növénybetegségek nem támadták-e nagyobb mértékben, mint a többi töveket és arra is, hogy csakugyan természetből fogva szebb-e ezen tö mint a többi. vagy csak azért, mert ritkább, állásban, vagy erősebben trágyázott folton termett.

A gyökérnövények terméséből a magnak valótlon kiszedéskor a gyökerek átvizsgálásával válogatjuk ki, a többi növényeknél azonban úgy cselekszünk, hogy virágzás idején és érés előtt bejárjuk a vetést vagy veteményágyakat és ekkor pálcikákat dugunk azon tövek mellé, amelyek legtökéletesebbre fejlődtek. Aratáskor ezek magját külön szedjük, de előbb megvárjuk, míg a mag vagy gyümölcs tökéletesen beéredett.

Ez a munka nem nagy fáradtsággal jár és bizonyos, hogyha így járunk el, akkor nem korcsosodik el a fajtánk, hanem tökéletesedik.

Ez áll a legtöbb növényre, de nem mindegyikre, mert van még egy körülmény, mely a fenti eljárás esetén is megghiusíthatja munkánk sikerét.

Azon növények, amelyek saját virágporuktól termékenyülve kötnek magot, a fenti módon hibátlanul szaporíthatók és tökéletesít-

hetők, mert ezek legjobb töveinek ivadékaik is ugyanolyan jók lesznek, azon növények azonban, amelyek a szomszédos virágok porától is megtermékenyülnek, már nem szolgáltatnak ilyen biztos eredményt, mert a virágpor utján a szomszédos silányabb tövek rossz tulajdonságai is a magba jutnak. Ha ezt elvetjük, akkor nem mindegyik új tö gyümölcse lesz olyan jó, mint azé, mely a magot termette, hanem sok silány is lesz közöttük.

A gazdasági növények közül ilyen például a rozs, tengeri, lóhere és a lucerna; a kertí növények közül a dinnye, tök, uborka, néhány virágfajta, a céklarépa és részben a paradicsom is.

Ezek virágkötése olyan, hogy a szomszédos tövek virágporától könnyen megtermékenyülhet vagy pedig határozottan szomszédos megtermékenyítésre van berendezve. A virágport a szél és a mézet kereső rovarok hordják virágról-virágra és ily módon elősegítik a korcsosodást.

Ez a hiba a szomszédos megtermékenyüléssel szaporodó növényeknél akkor válik nagyon szembetűnővé, ha két rokonfajta vetünk egymás mellé.

Gyakori eset ez a tengerinél, de az is közismert, hogy a sárgadinnye az uborkától szintén elkorcsosodik, ha közelébe vetjük, ugyanez az eset áll fenn, ha magnak termelt vörösrépat vetünk fehér husu takarmányrépa mellé.

Ezen növények magtermelésénél tehát nagyon kell vigyázni arra, hogy rokonfajtaikat ne vessünk a közelükbe, mert akkor a leggondosabb kiválogatás is hiábavaló.

Ha arról gondoskodtunk, hogy ilyen korcsosodás ne történhessék, akkor nyugodtan végezhetjük a magnak való tövek kiválasztását a vázolt módon, de fokozhatjuk a munka sikerét még oly módon, hogy a legkitűnőbb tövek termését külön vetjük és ebből a termésből válogatjuk az új magtöveket; de úgy is tökéletesíthetjük az eredményt, hogy a legszebben fejlődő töveket virágzás előtt vékony szövetű (tüll vagy organtin) zsákkal borítjuk, hogy csak a saját virágporuktól kössenek magot.

Ezt a növénynemesítők gyakorolják, de ez már a közönséges vetőmagtermelés keretén túlmegegy, azért csak megemlítettem, mint a növények tökéletesítésének egyik eszközét, de a vetőmagtermelés körében ezt az eljárást rendszeresen nem alkalmazzuk.

Bárhogyan járunk el, a szomszédos megtermékenyüléssel szaporodó növényeknél mindig vigyáznunk kell arra, hogy rokonfajtaiktól ne korcsosodjanak, mert csakis így nyerhetünk kitógástalan magot és e nélkül minden más munkánk, melyet a vetőmagtermelésre fordítunk, teljesen kárba vész.

Azt már említettem, hogy csak a növény természetének megfelelően trágyázott és kifogástalanul megmunkált vetésből nyerhetünk jó magot, de egyúttal bőséges magtermést is; azt is említettem, hogy a magnak hagyott tövek termését addig hagyjuk a tövön, míg tökéletesen beéredett. Szükség esetén a magot, vagy gyümölcsöt napos, száraz helyen utánérleljük és csak azután csépeljük ki. Amely növények

magja nem egyidőben érik, például a répáé, azoknál nem várjuk be az összes magvak beérését, mert ez esetben a legelőbb érett és legfejlettebb magvak a töről lepereregnek. Azért ezeket kisarányu termelés esetén kézzel szedjük le, nagyban pedig levágjuk a töveket, amikor a mag javarésze érett és utánérlelve, a fejletlen magvakat rostával távolítjuk el. A husos gyümölcsökbe rejtett magot kimosás után alaposan meg kell szárítani, hogy a későbbi eltartás folyamán ne penészedjék.

Hogy milyen hasznót szolgáltathat a magtermelés, ha azt kifogástalanul végezzük, annak legjobb példáját szolgáltatják Németország magtermelő gazdái. akik olyan növényeket, amelyek nálunk csak kis területeken kertekben termeltetnek, holdszámra vetik magtermelés céljából. Így például Quedlinburg környékén 20—30 holdas területeken láthatunk spenót, céklarépa, 40—50 holdas területeken saláta, sárgarépa, hagyma és más zöldségféléket vetve. Erfurt környékén meg a virágok, főképpen az árvácska, őszirózsa magját termelik ilyen arányokban.

Innen kapjuk mi is a magvak túlnyomó részét. A kis papírcsókban 30—40 fillérért vásárolt magvakért évente milliókat fizetünk a külföldi magtermelőknél, mert waggonszámra jön be a mag és nálunk aprózódik az széjjel. Az a sok pénz azonban, amit a külföldi magtermelőknél fizetünk, a mi gazdáink haszna lehetne, csak-hogy nem elegendő erre az, hogy vetőmagot termelünk, hanem feltétlenül szükséges, hogy jól termeljük azt, mert csak kitűnő jó fajtisztá magnak van kelendőse.

Erre adtam meg az elmondottakban az utmutatást és ha e szerint járunk el, lesz is annak eredménye; őszintén kívánom, hogy minél többen próbálkozzanak és jussanak vele eredményre.

Grabner Emil. (H—k).

IRODALMI SZEMLE.

Gazdatisztek évkönyve. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete most megjelent terjedelmes évkönyvében számol be mult évi munkásságáról. Az egyesület jelentékeny lépéssel vitte előre a gazdatiszti kötelező nyugdíj régóta vajudó kérdését. Az egyesület állásfoglalása alapján a földmivélsügyi miniszter újabb rendeletet adott ki a gazdatiszti törvény végrehajtása tárgyában. Kiemelkedő része a mult évi működésnek a gazdatiszti internatus létesítése tárgyában tett intézkedések. Az egyesület az internatus céljaira már közel 50.000 koronát gyűjtött össze. Az egyesület közreműködése révén az elmúlt év folyamán sikerült rendezni a gazdasági egyesületi titkárok nyugdíjügyét is. Akcióit indított az egyesület az elmúlt év folyamán abban az irányban is, hogy a parcellázások révén állás nélkül maradt gazdatisztek a felosztott birtoktestekből nagyobb részeket, esetleg bérleteket szerezhessenek. Kimerítően számol be a jelentés az állásközvetítés terén elért sikerekről, az egyesület jelentékeny vagyoni megerősödéséről, a tagok örvendetes szaporodásáról. Az elmúlt év folyamán nem kevesebb, mint 29 alapító taggal gyarapodott az egyesület tagjai-

Magyarországban mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosan kipróbált

2384

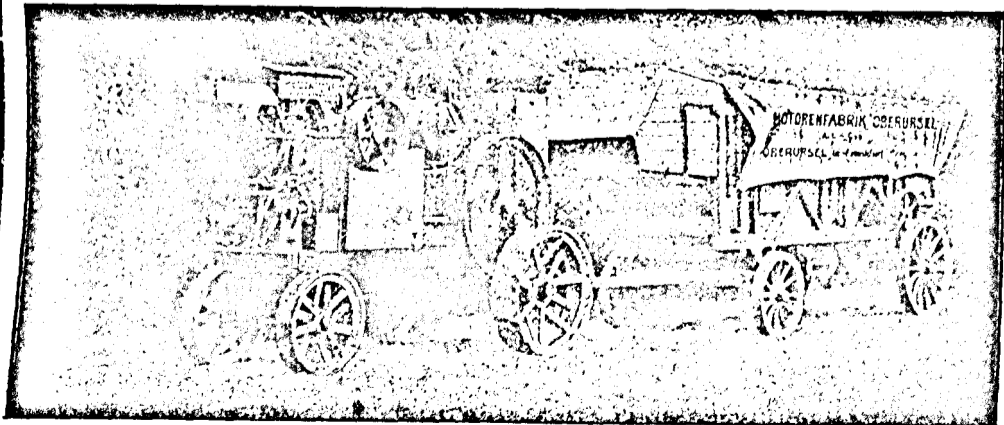
MAGÁNJÁRÓ-MOTOR

tökéletes gyártója:

Oberapseli Motorgyár r.-t.
Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Működésben látható: Székelyudvarhelyen.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

nak száma. A mostani taglétszám 1141. Az egyesület tiszta vagyona csaknem 150.000 korona, amelynek évi kamatait jó részben elaggott munkaképtelen gazdatisztek és az elhunyt tagok árvaának, özvegyeinek segélyezésére fordítják. *Jeszenszky* Pál királyi tanácsos igazgató az évkönyv szerkesztője kimerítően számol be ezen kívül az egyesülettel kapcsolatos nyugdíj-intézet munkásságáról is, melynek törzsvagyona rövid idő leforgása alatt elérte a 80.000 koronát.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Az Azurin használata.** Utóbbi időben ismét sok szó esik az Azurinnal és így jó szolgálatot vélek teljesíteni, ha ezen védekezési szerről egy kicsit körülményesebben írok.

Legelső sorban jöjjünk tisztába azzal, hogy a most néhány év óta nálunk forgalomba lévő brixeni kristály azurin nem azonos a 90-es években használatban lévő Knittelfeldi azurinnal. Jóllehet dr. Gáspár János a szőlészeti kísérleti állomás kiváló fővegyésze azt állítja, hogy a francia (helyesen stájerországi) azurin is eleinte igen meg voltak elégedve szőlőgazdáink; én ki szintén kasználtam a Knittelfeldi azurint mondhatom, hogy a most forgalomba lévő brixeni azurinnak még csak árnyéka se lehet.

Nem vagyok elfogult, hogy éppen azt dicsérjem, a mit magam használok. Használtam a peronospora elleni védekezésnél mindent, a mit csak forgalomba hoztak, de vissza tértem a bordói léhez, mert ha itt-ott okozott is csalódást, azt mégsem kellett oly drágán befizetnem, mint ha egy új szerrrel próbálkoztam.

Tény, hogy a bordói lé nem mindenkor bizonyult feltétlen megbízható védekezési szernek.

Négy évvel ezelőtt figyelmeztettek rajna vidéki szőlősgazdák, kik nálunk jártak, a brixeni kristályos azurinnal. Meghóztam és vagy 4 hold szőlőt permeteztem vele, a többi részben csak a megszokott bordói lét használtam. Az eredmény egyforma volt. A brixeni azurinnal permetezett szőlők ép úgy mentve voltak a peronosporától, mint azok, melyeket bordói lével permeteztem. Rákövetkező esztendőben sok csapadékunk volt köröskörül volt peronospora. Nálam a brixeni azurinnal permetezett most már 10 hold szőlőben ez évben egy tőkén sem mutatkozott a peronospora, míg a mellette lévő 12 holdas szőlőben, hol kékkővel permeteztem itt-ott még is jelentkezett a gomba.

Tavaly aztán párhuzamos kísérletet tettem. Egy sort azurinnal, egy sort kékkővel permeteztem. Az idő, mint gazdáink is tudják, nagyon alkalmas volt a peronospora terjedésére. A permetezést száraz időben végeztem, harmadnapra jött az eső, mely azonban az azurint nem tudta lemosni. Igaz, én egy hektoliter vízbe 250 gr. azurint és 250 gr. meszet adok.

Junius 6-án lépett fel a peronospora szőlőben és pedig elég gyengén, de csodálatos, hogy csakis azon sorokban, hol kékkő mésszel permeteztem. Az azurinnal permetezett szőlők teljesen érintetlenül maradtak. Az egész hegy község csodájára járt. Ezt nem akarták semmikép sem szőlősgazdáink megérteni, hogy mint lehetséges ennyire védekezni. Végre egy német vincellér magyarázta meg, hogy a brixeni azurin, ha mésszel vegyítik, úgy odatapad a levélhez, hogy azt eső le nem mossa, és ha már egyszer a levélhez tapadt, azon a legveszedelmesebb peronospora járvány sem fog ki.

Svastich Gáspár.

+ **Alagsövezés pótlása békasóval.** A békasóval, illetőleg kavicssal való földalatti vízlevezetés is célhoz vezet, ha jól van elkészítve. Nevezetesen az ároknak mélysége legalább 1.2—1.5 m. legyen; alul elégséges 25—30 cm. mélység is, de a földalag, hogy az ároknak jó esése legyen. A kavicssal vagy békasóval berakott magasság 40—50 cm.-t tegyen ki, éppen azért kell hogy az árok lehető keskeny legyen, hogy ne kelljen a kavicsból sok a kitöltésére, mert különben többre kerül, mint

az alagsövezés. Mikor az árok már előre a kavicssal ki van töltve a tetejét *megfordított gyepdarabokkal* kell lefedni, hogy a visszahelyezendő és jól lesulykolandó föld a kavicsrétegnek vízvezetőképességét el ne rongssa, illetőleg a kavicszemek közti hézagokat ki ne töltse.

Férgek elűzése a virágcserepből. A különféle férgek gyakran sok kárt tesznek, a cserepes virágokban. miért is szükséges azokat onnan elűzni. Ez pedig úgy megy végbe, hogy a locsolásra használt vízbe egy kevés karbolsavat keverünk, még pedig egy literbe két-három cseppet. Többet nem szabad, mert így a növényeknek is ártana, nemcsak a férgeknek.

+ **Az állatok védelme/ése a bögölyök, szunyogok stb. ellen.** E célból ujabban a következő kipróbált szerek alkalmazását ajánlják: Készítünk egy keveréket 64 gr. Asa foetida, 0.2 l. borecet és 1/2 l. vízből: ezen keveréket egy szivacs segítségével az állatok azon részeire kenjük, melyeket leginkább ellepik a bögölyök, legyek stb. Továbbá sikerrel alkalmazták a diólevél-főzetet is. E célból diólevelet ecetben főznek meg s ennek a levélével kéthetenként bekenik az állatoknak ama részeit, melyeket különösebben megtámadnak ezek a kinzó kétszárnyuak. Elég a friss diólevéllel való bedörzsölés is, csak hogy ez esetben gyakrabban ismétlendő. Jó hatásnak bizonyult továbbá a dohányfőzet: egy súlyrész közönséges dohányt 30—40 rész vízben megfőzünk és az állatokat vele bekenjük. A petróleum szintén jónak bizonyult. A nyílt sebekről is meg kell emlékeznünk, melyekre szivesen rakják petéiket a legyek és melyek lárvái elviselhetlenségig kinnözzék az állatokat; ha e sebek terpinolinolajjal, hig karbolsavval, vagy bűdös állatolajjal (szarvasszarv olaj) bekenetnek, ennek szaga távol tartja a tolatkodókat.

Erdei réteken különösen sokat kell ezen kétszárnyuaktól szenvedni a lovaknak. Meklenburgban szarvasszarv-olaj, petróleum és tisztáltan karbolsavból (egyenlő részben) csinálnak egy keveréket s ezzel kenik a lovak kényesebb részeit s a légyfélétet ennek a szaga távol tartja.

Ajánlják tovább az igás állatokat a befogás előtt frissen szedett töklevéllel bedörzsölni, melynek a szagát szintén nem szenvedhetik a legyek. Végül 1 l. vízben 20—30 gr. karbolsavat oldva, szintén célhoz juthatunk.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. igazgató-választmánya f. hó 24-én rendes ülést tartott.

Elnökölt: Lészai Ferenc egyl. alelnök;

Előadott: Tokaji László titkár.

Jelen voltak: Réti János, Jakab László, Juhász Árpád, Molnár Sándor és Dr. Cséser Lajos.

Elnök az ülést megnyitván, — a jegyző könyv hitelesítésére felkéri Jakab László és Juhász Árpád tagokat.

Titkár előadja a következő földm. miniszteri leiratokat:

2398.—1910. eln. sz. alatt megküldi a miniszter: »Magyarország földmívelésügye az 1908. évben« című kiadványát. — Szolgál tudásul.

44238.—1909. sz. alatt megküldi az általa 1896-ban kiadott »Szőlővessző- és szőlőoltvány üzleti szokások« című rendelkezését a tagok között leendő kiosztás céljából. — Ülés az ősz folyamán eszközözlendő kiosztást elhatározza.

Előadtván ugyanannak 3079. sz. alatt a brüsszeli világtállítással kapcsolatban a folyó

évben rendezendő nemzetközi állattenyésztési és takarmányozási kongresszuson való részvétel tárgyában kelt leirata — annak elintézése elnökségre bízatik.

Ugyanannak 3775. sz. leirata, melylyel értesít, hogy Dobokay Lajos min. tanácsost Párisba gazd. szaktudósítóul küldötte ki — szolgál tudásul.

A G. E. O. Sz.-nek 2056. sz. átirata folytán, melylyel a szövetség által is elfogadott agrárprogram támogatása kéretik, — kimondja gazgató-választmány, hogy az agrárprogram támogatását és érvényrejuttatását a maga részéről is helyesli és tagjainak pártolásába ajánlja.

A G. E. O. Sz.-nek az E. G. E. idei 66. I. 25. sz. megkeresésére adott azon válasza, mely szerint a szövetségi tagdíjat a folyó évre 100 kor.-ban elfogadni hajlandó, — szolgál örövendetes tudásul.

A szolnokdobokamegyei társaság pártolás céljából megküldi azon felterjesztését, melyben az 1894. évi XII. t.-c. azon intézkedésének, mely szerint a szabadgazdálkodási rendszerről a forduló rendszerre való visszatérés nem engedtetik — megváltóztatását helyes indokból kéri. — Ülés a maga részéről is helyesnek vélvén a kérés indokait, annak pártoló felterjesztéssel való támogatását annyival inkább elhatározza, mert ez a javaslat az egylet által pár évvel ezelőtt felterjesztett erre vonatkozó általános változtatási véleménynek is egyik részletét képezte.

A pestvármegyei g. e.-nek azon felterjesztését, melyben az országos gazdasági munkás-és cselédsegély-pénztárról szóló törvénynek oly értelemben való módosítását kérelmezi, hogy a mezőgazdasági munkás az ipari munkással egyenlő kedvezményben részesíttessék, — igazgatóválasztmány pártoló felterjesztéssel támogatni határozta.

A kolozsvári gazdasági akadémia azon megkeresésére, mely szerint a megüresedett négy erdélyi ösztöndíjas helyre egy pályázat adatott be s ezen egy hely adományozása sem javasoltatik — tudomásul szolgál.

Uj tagul bejelentetik Gáspár József ny. földm. isk. igazgató rendes tag. — Szolgál örövendetes tudásul.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Török állat-és baromfi-behozatal. A földmívelésügyi miniszter most tette közzé az állatoknak, állati nyersterményeknek és vészterjesztő tárgyaknak Törökországból való behozatalát és átvitelét szabályozó állategészségrendőri határozmányokat kiegészítő rendeletét. A rendelet értelmében az élőbaromfi behozatalára és átvitelére nézve közzétette 2041. sz. rendeletben foglalt határozmányok alkalmazandók azzal a kiegészítéssel, hogy a származási és egészségi bizonyítványban azt is kell igazolni, hogy a szállítvány származási községének vi. délke. 30 kilométeres körületet értve, a keleti marhavészről mentes, másrészt hogy Törökország európai részéből is ez a behozatal és átvitel a miniszter esetről-esetre szóló előzetes külön engedélyéhez s az ebben megállapítandó feltételekhez van kötve.

Változás a lótenyésztési ügyek intézésében. Losonczy Mihály és Nagy Gábor miniszteri tanácsosoknak saját kérelmükre hosszabb időre történt szabadságotlaltása folytán gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter a

lótenyésztési főosztály főnöki teendőinek ellátásával gróf Szapá y Péter miniszteri tanácsost, az ő helyettesítésével pedig Budaházy Kálmán és báró Podmaniczky Gyula osztálytanácsosokat bízta meg. A főosztály ügyeinek államtitkári felülvizsgálatát Kazy József államtitkár hatáskörébe utalta.

Borgazdasági tanfolyamok lelkészeknek és néptanítóknak. Borászati szempontból kiváló fontossággal bíró községek lelkészei és néptanítói részére ez év nyarán két borkezelési tanfolyamot fognak tartani a budafoki pincemesteri tanfolyam helyiségeiben, az első tanfolyam július 18-tól 30-ig, a második augusztus 1-től 13-ig lesz. Egy-egy tanfolyamon husz-husz hallgató vehet részt. E tanfolyamok célja az, hogy a résztvevők az okszerű borkezelésre vonatkozó ismereteket elsajátítsák és e téren gyakorlati jártasságot is szerezzenek, hogy az okszerű borkezelés terjesztése érdekében maguk is közreműködjenek. A tanfolyamra felvett egyének 70 korona átalányban részesülnek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK

Özv. es. sztmártoni Szabó Józsefné

hallerkői gróf Haller Franciska hosszas türelemmel viselt szenvedés és a halotti szentségek felvétele után 64 éves korában folyó hó 18-án délelőtt 12 órakor megszűnt élni. Az elhunyt grófnő az E. G. E. kiváló néhai elnökének özvegye volt, s szeretett férje halálát csak pár évvel élte túl. A drága halott hült tetemei f. hó 20-án d. u. 2¹/₂ órakor Kolozsvárrt, Szentegyház-utca 9. számú házában a rom. kath. egyház szertartás szerint beszenteltetvén innen Szászfenesre szállítottak és ott a családi sírkertben örök nyugalomra helyezték. Az E. G. E. a temetésen testületileg vett részt és a ravatalra koszorút helyezett. *Áldás lengjen porai felett!*

Gálfalvi Nagy Lajos unit. egyházi

főjegyző, tiszteletbeli esperes, nyug. főgimnáziumi tanár, kir. tanácsos, az E. G. E. ig. vál. tagja f. évi május hó 19-én d. u. 1 órakor, életének 82-ik évében meghalt. Nagy Lajos az E. G. E.-nek sok évtizeden keresztül buzgó, mindenki által szeretett munkás tagja volt. Temetése, melyen az Egylet képviselőiben számos ig. vál. tag is részt vett, f. hó 21-én d. u. 5 órakor volt Hosszu-utca 5. sz. saját házában az unitárius egyház szertartása szerint. *Legyen áldott emléke, csendes pihenése!*

Gazdasági háztűznézés Kolozsmegyében. A folyó hó 8-án Bács községben rendezett gazdasági háztűznézés után 16-án a kolozsvári járás Kide községében, 22-én pedig a mócsi járás *Magyarszovát* községében rendezett az E. G. E. kolozsmegyei szakosztálya gazdasági háztűznézést.

Kide községben Hankó-Veress Károly főszolgabíró — az istentisztelet után az állami iskolában összegyűlt gazdaközönséget szíves szavakkal üdvözlőlvén — ismertette a gazdasági háztűznézés célját. Ezután, míg a nagy számban megjelent falusi asszonyoknak Dr. Matu-sovszky András tb. főorvos népszerű előadást tartott a gyermekek s a női egészség ápolásáról, a Fülöp Mózes unitárius lelkész elnöklete alatt megalakult bíráló-bizottság sorra járta a pályázó kiscgazdák udvarait. Eközben helylyelközzel a szako-ztály képviselőiben megjelent Wolszky Győző gazd. szaktanár és Hnilitschka Antal gazd. akadémiai tanársegéd szakszerű magyarázatokat tartottak. A bíráló-bizottság az első díjat Horváth István kiscgazdának ítélte oda, de kivülé még 10 kiscgazda kapott jutalmat. A bírálat eredményének kihirdetése után Hankó Veress Károly főszolgabíró különösen a trágya helyes kezelésének fontosságát, miután a trágya kezelésében talált a bizottság legtöbb kifogásolni valót, kötötte a kiscgazdák lelkére. Délután a közeli erdőbe vonult a közönség, hol gyermekverseny — táncverseny — stb.-vel

egybekötött batus bállal végződött a gazdasági szociális nap.

*Magyarszovát*on folyó hó 22-én rendezett hasonló szociális napot a szakosztály. A szakosztály részéről Dr. Csérer Lajos a szakosztály előadója és Wolszky Győző gazd. szaktanár jelentek meg, a közigazgatási hatóságot Sárdi Ákos és ifj. Deák Ferenc szolgabírák valamint Dr. Deli Adolf járásorvos képviselték. Jelen voltak továbbá Barabás Endre, kolozsvári állami tanítóképző intézeti tanár, Móza Atila nagybirtokos, Szász Ferenc urad. intéző, Sárkány Miklós egészségügyi mérnök, Szilágyi István és Rédiger Géza körjegyzők.

Az Antónia Miklós unitárius lelkész tartotta istentisztelet befejeztével Fülöp Arpád ref. lelkész üdvözlő beszéde és Sárdi Ákos valamint Dr. Csérer Lajos válasza után a bíráló-bizottság sorra járta a pályázó gazdák udvarait, mely alkalommal Dr. Csérer Lajos és Wolszky Győző gazdasági szaktanárok valamint Szász Ferenc urad. intéző tartottak szakszerű magyarázatokat, Dr. Deli Adolf járásorvos pedig ezalatt az állami iskolában népszerű előadást tartott szép számmal egybegyűlt asszonyoknak.

Ebéd után Sárdi Ákos szolgabíró kihirdette a bíráló-bizottság határozatát s kiosztotta a jutalmakat. Az első díjat Szabó József kiscgazda nyerte el (tengerimorzsoló gépet), de kivülé még 13 kiscgazda kapott jutalmat. Majd gyermekverseny, lepényevés és tánc következett. A szépen sikerült ünnepély befejezésül Bede János állami iskolai igazgató-tanító tolmácsolta a gazdaközönség háláját.

Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya — a kebelében annakidején tett indítvány folytán — a fentiekben igen helyesen és ügyesen pláncoltatta át Kolozsvármegyébe a szolnok dobokamegyeyi társaság által távaly (Sófalvy Károly ev. ref. esperes indítványára) kezdeményezett »népvasárnapi akció« eszméjét.*

Magyar gazdák amerikai tanulmányutja. Az OMGE. egyik bizottságának legutóbb tartott ülésén szó volt az egyesület által tervbe vett amerikai tanulmányut rendezéséről. E tanulmányut rendezésének sikerét nagyban előmozdítja az, hogy a Campbell-féle talajmívelési rendszer folytán az Egyesült-Államok a »gazdák érdeklődését és a közfigyelmet nagy mértékben magára vonta. Az ülésen szó volt arról is, hogy célszerű volna Safáry Jánost, aki Amerikában van, ha őt felkérnék arra, hogy tegyen jelentést az illetékes körökben a magyar gazdák tervbe vett utazásáról s egyuttal készítse elő a tanulmányut tervezetét s tegyen a bizottságnak előterjesztést oly értelemben, hogy milyen irányban volna érdekes a tanulmányut rendezése, mily költséggel járna stb. s ez esetben 1911 ben publikálni fogják a tanulmányutat.

A hus maximális árának megállapítása. A gráci községtanács egy odavaló mézárósnak felmondta a piacterén bírt mézárászéket, mert a mézáró a hust drágábban mérte, mint ezt a község által megállapított maximális husrifa megengedte. A mézáró felebbezését a helytartóság, valamint a kereskedelmi miniszter azzal a megokolással utasította vissza, hogy a községtanács rendelkezése a közérdek megvédelmezése érdekében történt. Erre a mézáró a legfőbb közigazgatási bírósághoz fordult, panaszában azt bizonyítva, hogy a gráci községtanács határákörét túllépte, mikor szabadforgalom tárgyát képező árucikk maximális tarifáját megállapította s megvonta az árusítási jogot. A közigazgatási bíróság azzal a megokolással utasította vissza a panaszt, hogy a községtanács a közérdek védelmében jogosítva volt mindkét intézkedésének megtételére.

Magyar kivitel Angolországba. A m. kir. Kereskedelmi Muzeum »Magyar kivitel Angolországba« cím alatt 61 oldalra terjedő tájékoztató füzetet bocsát ki azok számára,

* (L. »Erdélyi Gazda« 1909. évf. 498.494 és 521. 522. old.)

akik Angolországba magyar termékeket és gyártmányokat óhajtanak exportálni. A füzetes az intézet londoni levelezője, Steinberger Mór írta, aki több mint husz év óta működik a londoni üzleti életben és kivált az utóbbi években rendszeresen foglalkozik azzal, hogy az angol és magyar üzletvilág közt üzleti összeköttetéseket létesítsen. Személyes tapasztalatai nyomán hasznos utbaigazitásokat ad azoknak, akik tőlünk Angliába lisztet, cukrot, árpát, hüvelyeseket, baromfit, tojást, gyümölcsöt, bőrt, magvakat, ásványvizet, papírt, műfát, kendert, lent, gyapjút, keféket, élesztőt, benzint, hajlítót fabutort, kötéllárut, dongát, talpfát, állati szőröket, burgonyát, cognacot, vaját, sajtot, stb. akarnak szállítani. Érdekesen ismerteti a szerző az angol pénzpiac szervezetét és itt tüzetes és gyakorlati figyelemzeteéseket nyújt azoknak akik magyar vállalkozáshoz angol tőkét keresnek. A füzetben tárgyalt üzleti szakmákra a szerző a függelékben felsorol előkelőbb angol cégeket is. A füzetet a m. kir. Kereskedelmi Muzeum az érdeklődőknek díjtalanul küldi meg.

A remonták bevasárlása és a gazdák. Az osztrák földmívelésügyi minisztérium azoknak a lótenyésztőknek, kiktől a hadsereg részére szükséges remonta lovakat megveszik, minden bevasárolt remonta ló után darabonként 100 korona tenyésztési prémiumot engedélyez. A bécsi császári és királyi gazdasági egyesület közbenjárására az osztrák földmívelésügyi minisztérium három év óta évenként 100.000 koronát állít be a költségvetésbe oly célból, hogy ezen összeg erejéig minden egyes közvetlenül a tenyésztőtől vásárolt remonta ló után darabonként 100 korona prémiumot juttathasson mint tenyésztői jutalmat a lótenyésztő gazdáknak. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tekintettel arra, hogy a hadügyi kormányzat a gazdák ismételt felszólalásai dacára sem hajlandó a remonta árakat a mai viszonyoknak megfelelően felemelni, fölterjesztéssel fordult a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a Magyarországon is méltányos 100 korona tenyésztési prémium biztosítása végett az évi költségvetésbe megfelelő összeg beillesztése iránt intézkedjék.

A szőlő állása. A földmívelésügyi miniszter a gazdasági tudósítók jelentése alapján a szőlők állásáról a következőt közli: »A szőlő hajtása helyenként a hűvös, szeles idő miatt lassan fakad, sőt imitt amott éjjeli fagytól károsodott. Nagyobb részben azonban szépen fejlődik. A karózás és néhol a kapálás is folyik.«

A növénybetegségek megszüntetése. A magyaróvári m. kir. növényélet- és kórtani állomás azzal a kéréssel járul az ország valamennyi gazdálkodójához és kertészkedőjéhez, ugyszintén mindazokhoz, akik a mezőgazdaság és kertészet iránt érdeklődnek, sziveskedjenek az illetők minden egyes esetben, amikor gazdasági vagy kerti növényeiken gombák (baktériumok) által okozott betegséget vagy pedig kedvezőtlen időjárási és talajviszonyokból eredő gyenge fejlődést észlelnek, a helyi viszonyok kimerítő ismertetése mellett az állomást értesíteni és a beteg növényből a baj megállapítása végett mintát beküldeni. Komoiy baj esetén az állomás szakértőt is küld a helyszínére. A felvilágosításokat az állomás díjmentesen adja meg, a minták vizsgálatát ingyen végzi, sőt általános érdekű esetekben szakközvegeit is ingyen küldi ki a helyszini vizsgálat megejtésére, esetleg a védekezési eljárás vezetésére.

Buzával bevetett terület 1910-ben. Az eddigi jelentésekből megállapítható, hogy az egyes országokban a buzával bevetett területek nagyobb arányban gyarapodtak, mint a népesség. Míg a népesség szaporodása csa 1 15 százalékot tesz ki, addig a buzával bevetett terület Romániában 18 százalékkal, Magyarországon 3.3 százalékkal és Indiában 3.2 százalékkal gyarapodott. Összesen be van vetve ebben az öt országban 279 millió hektárnyi terület, a mi 6.5 százalékkal több, mint az előző esztendőben. mindazáltal ezeknek az or-

szágotnak a buza földje az egész világ buza földjeinek csak egynegyedét tette ki.

— **Kitüntetés.** A nemzetközi kertészeti kiállítás díjkiosztása alkalmával a bíráló-bizottság a nagyenyedi Fischer és Társai cégnek különösen megtisztelő kitüntetést juttatott, a mennyiben nevezettnek a legszeben nevelt gyümölcs- és sétányfákért első díjat és pedig 4 aranyérmét és 2 nagy ezüst érmét adott.

— **A juhtenyésztés fejlesztése.** A juhállomány fejlesztése és minőségének javítása érdekében Árva, Liptó és Trencsén megye azon részein, hol a juhtenyésztés már meg van honosodva, a felvidéki kirendeltség 2000 darab erdélyi rackafaj tenyészjuhót osztott ki a kisgazdák között. A kirendeltség a juhok áránál kedvezményt nyújtott s azok szállítási költségét fedezte.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Cz. — Közgazdasági, gazdaság-politikai és általában: vezércikkeket csak akkor közlünk, ha azok a mi álláspontjainkkal mindenben megegyezők. Külső munkatársainkat inkább gyakorlati cikkek írására kérjük.

Sch. T. — Az E. G. E. idei tenyészállatkiállítása szeptember 1. 2. 3. és 4-én lesz. A szokásos értesítések, programok, bejelentő ivatek stb.: 1—2 héten belül megküldetnek; némely részletkérdések még nincsenek megállapítva, azért kell még ennyit késnünk.

D. S. — Azzal nem foglalkozunk.

—r.—r.— Csak küldje be.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

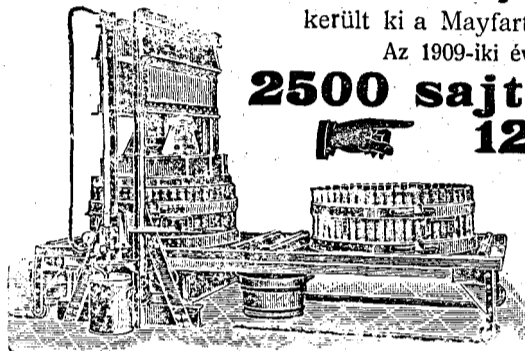
2001

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó, 20.000 gyümölcs- és szőlőzúzó, 300 hydraulikus sajtó, bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.

Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó
1200 zúzó.

Csattanó: bizonyítéka ezen gyártmányok föltűnő jóságának.

Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. és TSA.

mezőgazdasági és ipari gépgyáraikhoz,

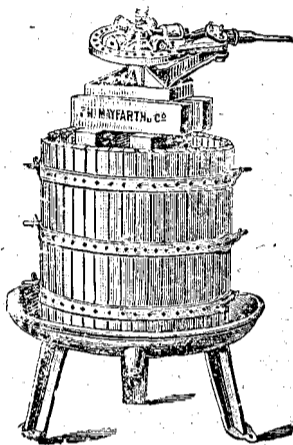
Bécs II., Taborstrasse 71.

Kitüntetve több mint 650 arany és ezüst stb. éremmel.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen

Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

Thierry A. BALZSAM. Törvényesen védve

Csakis az apáca védőjegyű az igazi. A lélegzőszervek minden megbetegedése, köhögés, vérdög, rekedtség, hörghurut, tüdőbaj, gyomorgörcs és más gyomorbetegségek, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Külsőleg, szájbetegségek, fogfájás, égett sebek, kiütés, nyílás és különösen influenza ellen stb. használ. 2 kicsiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy családi üveg 6 korona.

Allein echter Balsam aus der Schutzensel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

THIERRY A. BALZSAM.

CENTIFOLIA-KENŐCSE

meglehető, csálhatatlan és utólrhetőetlen gyógyítóhatású még a régi, sőt rakos sebeknél, sérüléseknél, daganatoknál, gyuladásoknál, kiütéseknél; eltávolított minden idegen anyagot, genyedet, sokszor fölőlegessé teszi a fájdalmas operációt. 2 tévely 3-60 korona.

Cím: Schutzensel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

2399

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Alló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzó.

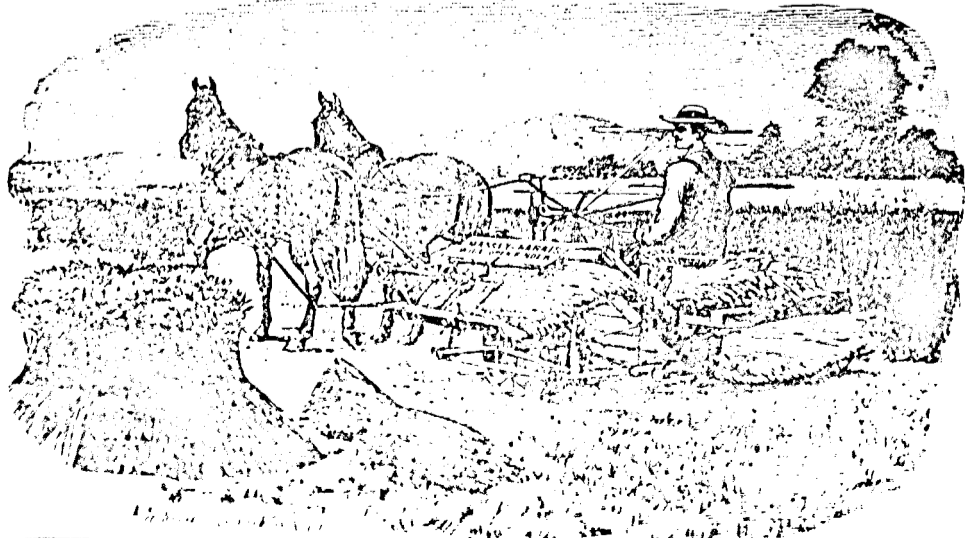
2010

ELADÓ

15 drb borjas simmenthali tehén és 10 drb egyéves üsző KLEIN JAKAB birtokosnál, Szinye, u. p.

Alparét — per Dés. (x. y.)

Massey-Harris & Co. fűkaszaló és aratógépgyár.

— Toronto Észak Amerika. —

A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Árjegyzéket és árajánlatot kívánatra szívesen küld a

Massey-Harris Co. részvénytársaság

BUDAPEST,
V. Alkotmány-u. 23.

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi gyógyszer különlegességekből, kötszerek és betegápolási eszközök

ÁLLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK

LITTKÉ LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyáru-vegyszer-, pipere és illatszer üzlete Kolozsvar, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készitendő igen jó LIKÖRÖK és RUMOK előállítására kitűnő FRANCIA AROMAKAT hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Meg	Rózsa
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum
Ananas	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő
			Maraschnó	Pfefferüña	Szilvorium
					Törköly
					Vanília

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Háztartási cikkek!

Gazdasági cikkek!

Yes amerikai porcelán puder

5 korona helyett csak 4 korona, kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

Kérjük gyárunkat meglátogatni!

Falazótégla és tetőcserép

homok és cementből könnyen állitható elő bármely munkás által Dr. GASPARY gépein

Cement lapok, Cement ürtömbök, Cement alagsövek, Cement salak-téglák. Formák: VI vezetékek-csövek, Ablak-keretezések, Kerítés-oszlopok, Határkövek stb.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gasparly & Co. Markranstädt, Leipzig mellett,

30. sz. árjegyzék díjmentesen!

Városhoz közeli vagy jó vasúti összeköttetésű nagyobb 600—2000 holdas **hírtokot** bérbe, vagy megvételre sürgősen **keresek.** Címem a kiadóban (r. y.) alatt.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvar, Mátyás király-tér 10. Miskolc, Városház-tár 20.

Dés, Felsőszéttér. S.-A.-Ujhely, Főtér 9.

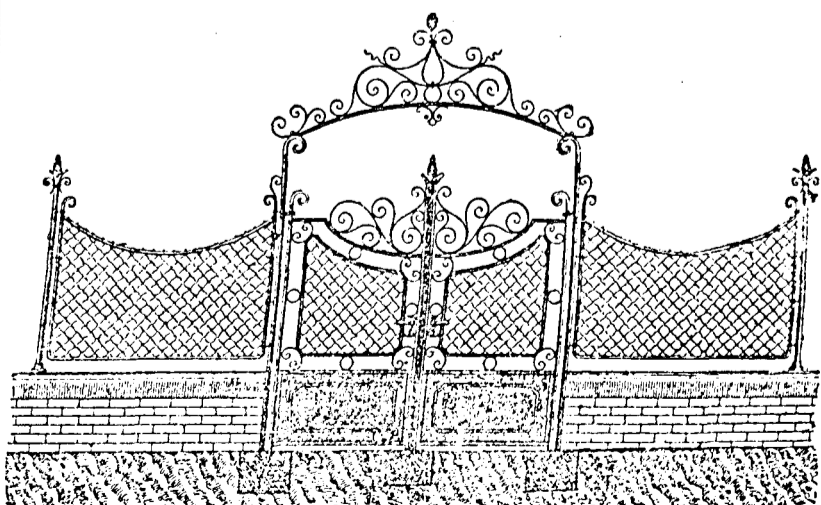
1729 Sárospatak, Kossuth Lajos-u. 70.

OBERDING ANTAL

vizvezeték és esatornázási vállalata Kolozsvar, Bátya-utca 4. szám. (Óvár.) Telefon-szám: 625.

Készít fűtőszobákat, closetteket, mosó-asztalokat, új házi vezetékek berendezéseket. — Továbbá készít vidéken vizvezeték szivattyú állomással vagy forrás foglással. — Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden e szakmába vágó javításokat pontosan és a legutányosabban.

2436

LÉBER GYULA

Első erdélyi sodrony szövet-fonat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára

Kolozsvar, Egyetem-utca 7. szám.

Telefon szám 439. Telefon szám 439.

Készit minden e szakba vágó sodrony munkákat izléses kivitelben és gyári áron.

Raktáron mindenformájú kerítés, Hungária és 6 sarkos horgonyozott fonatok is méterenként 30 fillértől fölfelé.

Nagy képes árjegyzék és minta fonatok kívánatra ingyen küldetnek

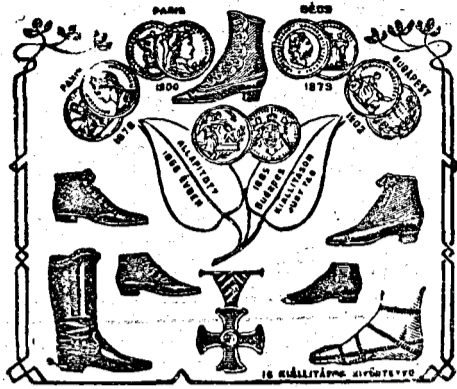

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy nasznált, a lábra találó cipő beküldésével a egjo bb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, járgény-cseplőgépek, löhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-akák, 2- és 3-vasú akák és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legutányosabban a
Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltarthatnak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és vizsonteladóinak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcshúzó intézet.
Tessék ajánlatot kérni!

2260

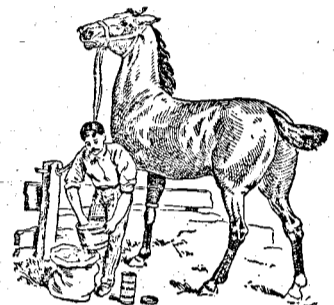
Kwizda-féle RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.
Szóvédjegy, címke és csomagolás védve.
Egész üveg ára K 2.80.
Több mint 40 év óta használatban az udvari és versenyló-istállóknak, elő- és utóerősítésre nagyobb strapák után, inak merevségénél stb. idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle
Blister,
szürke, erős bedörzsölés, 1 tégely K 2.—
Póktinctura,
lovak számára, 1 üveg K 3.—
Patakenőcs,
merev és törődött paták megvédésére, 1 szelence à 40 gr. K 2.50.
Pataragasz, mesterséges pataszarv, 1 rudacs K 1.60
Var-keuőcs lovak- és szarvasmarhák-nak K 2.—
Szétoslató-kenőcs.
Mirigy- és tögy-kenőcs. Egy tégely 2.—

Kwizda-féle
Hashajtó piulák,
lovak számára (Physie) 1 bádogszelence K 4.—
Kólika-piulák,
lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelence K 3.20, 1 karton K 1.20.
Giliszta-piulák,
lovak számára, 1 bádogszelence K 3.20, 1 karton K 1.20.
Kresolin-kenőcs,
patakenőzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló K 2.20.
Mosószappan
háziállatoknak. Egy darab —80.
Nyereg szappan
a nyereg és szerszám tisztítására 1 doboz 2.—

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejes fokozására.
1 doboz ára 1 korona 40 fillér.
1/2 doboz 70 fillér.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-u. 12, és Andrássy-út 26

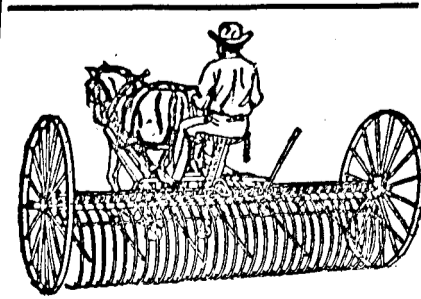
Mc. Cormick fűkaszalógép 3 1/2, 4 és 5 ang. láb metszőszélességben.

Dült gabonában

megint csak a Mc Cormick kéve-kötő-aratógép fogja bizonyítani óriási fölényét minden más gyártmányval szemben, mert

szerkezete a legerősebb

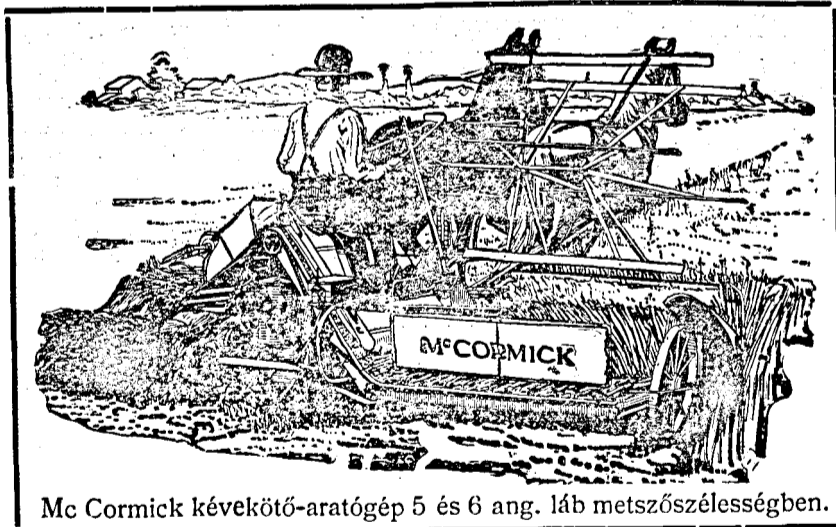
a mellett **vonóerőszükséglete a legkisebb,** és szab. kalászemelő-készülékével a legnehezebb fekvő gabonát is jobban aratja, mint a legjobb kéziarató.

Mc Cormick acél-szénagyűjtő.

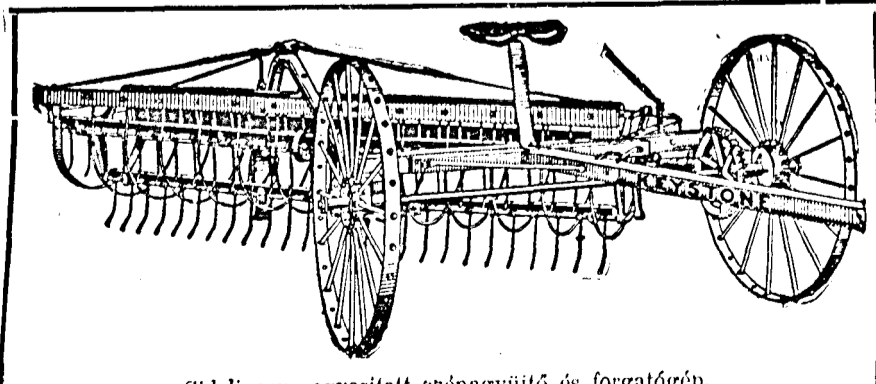
McCormick Harvesting Machine Company

Igazgatóság és főraktár:
Budapest, Alkotmány-u. 12. sz.

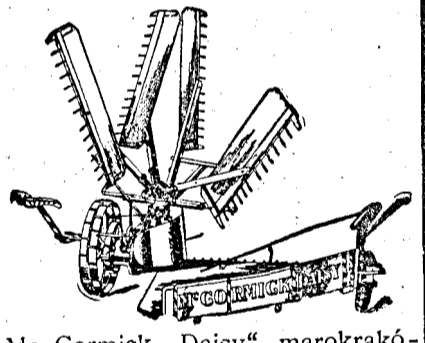
Mc Cormick kéve-kötő-aratógép 5 és 6 ang. láb metszőszélességben.

2098

»Sidelivery« egyesített szénagyűjtő és forgatógép.

Világhírű speciális gépeinkről kimerítő képes leírásokat kívánságra szívesen küldünk.

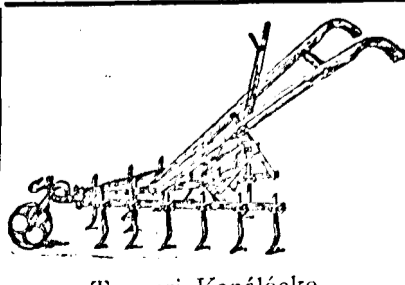

Mc Cormick „Daisy“ marokrakó-aratógép.

„SIDELIVERY“ egyesített szénagyűjtő és forgató gépünk

az erdélyi viszonyoknak

kítűnően megfelel, mert a széna akár fűből, akár vetett takarmánynövényből készüljön is, az első napi száradás után felgyűjthető és utána azonnal petrencézhető. Számos erdélyi és magyarországi gazdaság tapasztalatai a t. érdeklődőknek rendelkezésére bocsájtatnak.

Tengeri Kapálóeke.